

A POPULÁCIÓ FELMÉRÉSÉN TÚL A NAGYVADPROBLÉMA MEGOLDÁSÁT IS REMÉLIK

Mintagyűjtés medveszámláláshoz

Genetikai minta gyűjtésével mérik fel a barnamedve-populációt Romániában. Az országos szintű felmérés a medvévelmi akcióterv keretében valósul meg, a szakemberek elkezdték a terepmunkát. Benedek Barna, a projekt koordinátora lapunknak elmondta, bíznak abban, hogy felmérések után reális esély mutatkozik a medveproblémát megoldó stratégia kidolgozására is.

» BÍRÓ BLANKA

Elkezdődött a terepmunka a medvévelmi akcióterv keretében belül. A szakemberek a vadászegyesületek területén és a természetvédelmi övezetekben gyűjtik a mintákat medveürülékből és szőrből, a laboratóriumban elemzett genetikai minták alapján megbecsülik a barnamedve-populáció minimális létszámát, ugyanakkor a háziállatok, mezőgazdasági területek és egyéb javak védelmére villanypásztorokat telepítenek. A projektvezetők szerint kiosztották a genetikai mintagyűjtő készleteket, kiképezték a gyűjtésben részt vevő több mint 400 szakembert. A tervek szerint jövő év végéig több mint húszezer mintát gyűjtenek be, ezek elemzését a brassói Marin Drăcea Erdészeti Kutatási és Fejlesztési Intézet (INCDS Marin Drăcea) genetikai laboratóriumában végzik. A teljes folyamatot a GenUrs alkalmazás követi nyomon, a terepen történő gyűjtés valós időben rögzül a GPS-helyzettel, majd követi a minta útvonalát, amíg azt átveszi a laboratórium. A projekt keretében eddig 441 villanypásztorot osztottak ki, és monitorozzák azok hatékonyságát.

Nem szűkül, sőt kitágult a medve élettere

A terepmunkát a szakmai vadgazdálkodási egyesület végzi, partnerségben a Buzău megyei vadász- és sport-horgász-egyesülettel. Benedek Barna, a vadgazdálkodási egyesület elnöke, a projekt koordinátora lapunknak elmondta, a megegyezés szerint az erdélyi megyékben ők gyűjtik a mintákat, a Buzău megyeiek a Kárpátokon

túl, amely nagyobb terület ugyan, de ott kisebb a medvepopuláció. Az erdélyi megyékben végzendő gyűjtésre 284 embert alkalmaztak, a többségük vadőr, van tapasztalatuk a terepmunkában a medveállomány felmérése terén, de külön kiképezték őket a felszerelések, mérőműszerek használatára. A mintagyűjtés mellett ők telepítették a villanypásztorokat, figyelik azok hatékonyságát, és erről jelentéseket készítenek. „Újdonságnak számít ekkora területen ilyen hatalmas vadállomány genetikai feltérképezése. Az applikáció használata teljesen átláthatóvá teszi a folyamatot, kizárt a csalás lehetősége, a minták egy részét szűrőpróbaszerűen külföldi laboratóriumokban is leellenőrzik” – részletezte Benedek Barna. Kifejtette, ha a mintavételi szakasz 2023 végén lezárul, meg tudják mondani, hogy mekkora a minimális medvelétszám. Az akcióterv alapján a gyűjtést ötévenként kell majd megismételni, hogy pontosan követni lehessen az állomány dinamikáját. Összesen 650 vadászterületről érkezett visszajelzés, hogy láttak már medvét, ám 461 terület tekinthető medveélőhelynek. Már most megállapítható, hogy az etológiai, antropogén hatások miatt a medve élettere kitágult, megjelentek a síkvidéken is, ahol alig van erdő, mert a nagyvad könnyen alkalmazkodik, és alig van ellensége. Ezenkívül a populáció elterjedésére is pontosabb választ ad majd a tanulmány – véli az egyesület elnöke.

Szabályozni kell a nagyvadállományt

Romániában a medvetéma a korábbi években a politikai tőke kovácsolásának eszköze volt, ugyanakkor a természetvédő civil szervezetek bevételi forrásait is duzzasztotta – szögezte le Benedek Barna, aki abban bízik, hogy ha elkészül a tanulmány, kialakulhat a társadalmi konszenzus ebben a kérdésben. Már most mindenki egyetért abban, hogy sokkal több a medve Romániában, mint Európa más országaiban, és hogy nálunk szabályozza legszigorúbban törvény a védelmét. A szakértő hangsúlyozta, a környezet eltartó képességéhez viszonyítva is túl sok a medve. Ha az állományt nem szabályozzák, felborul az egyensúly a ragadozó és a préda között, most éppen ennek vagyunk tanúi. Benedek Barna

felidézte, hogy 2017-ben Cristiana Pașca-Palmer akkori környezetvédelmi miniszter betiltotta a medvevadászatot, megszüntette a kilövési kvótát, azóta a gondok érezhetően megsokasodtak. Egy évre rá a minisztérium megbízta a brassói kutatóintézetet, hogy dolgozza ki a medvévelmi akciótervet, ez a természetvédelmi civil szervezetek, a vadászegyesületek bevonásával készült el, majd az alapján megjelent 2018-ban a 625-ös számú miniszteri rendelet, amely most is érvényben van. A rendeletben az áll, hogy az akcióterv alapját egy kutatás kell hogy jelentse, vagyis egy genetikai alapon végzett állománybecslés. Benedek Barna már akkor vadgazdálkodásban és vadbiológiai kutatásban jártas szakemberekkel létrehozta az egyesületet, készülve arra, hogy ha valóban elkészül a tanulmány, szükség lesz terepismerettel rendelkezőkre. Az akciótervet azonban a környezetvédelmi minisztériumban elsüllyesztették egy fiókban, azt 2021-ben Tánccos Barna „vette elő”, amikor a tárca élére került, a terv gyakorlatba ültetését uniós és minisztériumi forrásokból támogatják. A nagy költségvetésű projektből Brassóban felépítették a genetikai laboratóriumot, ugyanakkor terveznek egy medvemegőrzőt is, ahol a befogott és az erdőbe visszaza nem engedhető, megváltozott viselkedésű medvéket elhelyezik. A terepi adatgyűjtésre kevés pénz maradt, ezért rajtuk kívül más nem is pályázott az óriási volumenű munkára – részletezte Benedek Barna. Abban bízik, a munkájukkal hozzájárulnak a tanulmány elkészítéséhez, körvonalozódik egy állományfelmérés-térkép, és azokon a területeken, ahol megbizonyosodik, hogy nagyon sok medve él, állomány szabályozás céljából megengedik a vadászatot, jóváhagynak kilövési keretet, ami bevételt jelent a vadászegyesületeknek, amiből végső soron finanszírozzák a fenntartható vadgazdálkodást.

A bukaresti környezetvédelmi minisztérium megrendelésére 2019-ben készült állománybecslés szerint 6450 és 7200 között lehet a vadon élő medvék száma Romániában. Miközben szakértők úgy vélik, a rendelkezésre álló élettér hét-nyolcezer egyed megfelelő életminőségéhez lenne elegendő, más becslések szerint a 15 ezret is meghaladja a nagyvad-populáció.

PATAKY ISTVÁN

» VEZÉRCIKK

Moldova és a magyarok

Az utóbbi három évtized román politikai életében a háttérben zajló összeesküvések, leszámolások, árusítások, a nyílt buktatások, színváltások, átállások mellett mindvégig jelen voltak az operettjellegű álfkonfliktusok. Ez utóbbiakat egyszerűen a szavazók átverésének is nevezhetjük. Az egy éve meglepően stabil hárompárti koalíció két nagyobbik politikai alakulata az utóbbi hetekben egyre gyakrabban játssza az egymás ellen vívott kakasviadalt. Üzenetek, beszólások, fenyegetések hangzanak el egymás ellen, miközben a szociáldemokraták és nemzeti liberálisok édes harmóniában érvényesítik pártérdekeiket a közös kormányzás révén.

Olykor az RMDSZ-t is célba veszik a hangos, de következmények nélküli performanszokkal. Ilyen volt legutóbb a december 1-je apropóján görgetett „felhőborodás” Csoma Botond képviselő parlamenti felszólalása miatt. A Nemzeti Liberális Párt (PNL) néhány súlytalan politikusa a magyar szövetség koalícióból való kiebudalását követelte. Legutóbb nyáron Orbán Viktor tuskánfűrdői beszéde, illetve az azt követő RMDSZ-es taps volt az indok a többhetes hisztire. Akkor is koalíciós kiáltottak, de hol van már a júliusi hőség? A legtöbb ször helyén kell kezelni a román politikai operettet.

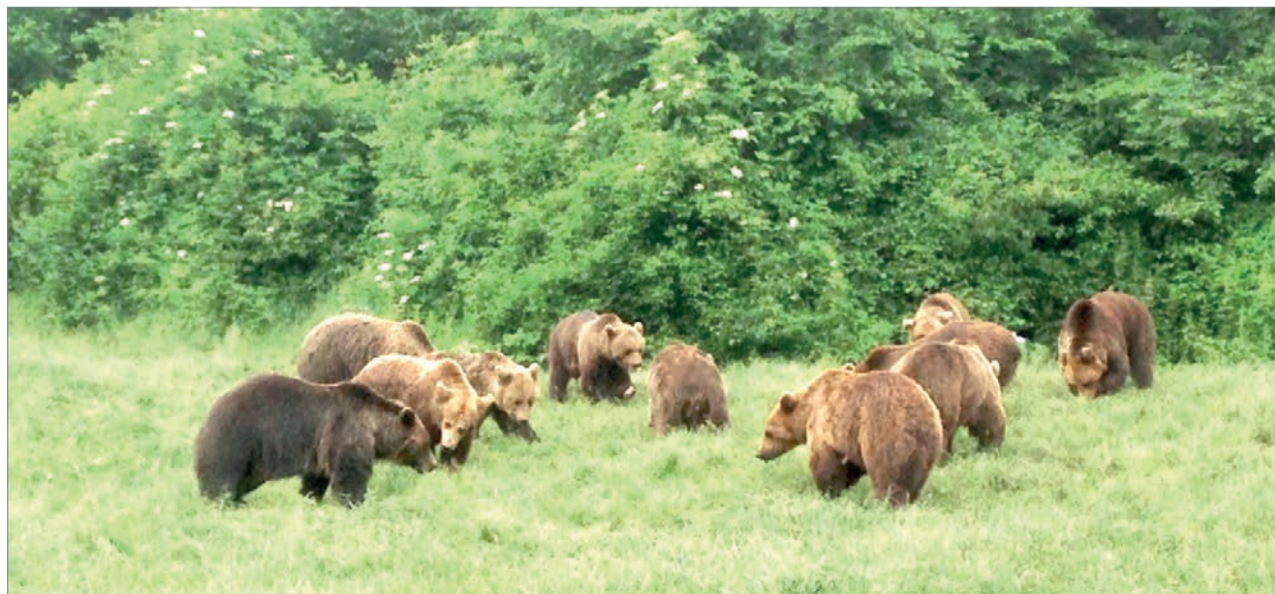
A Szociáldemokrata Párt (PSD) a liberálisoknál keményebben állt bele a nemzeti ünnep által évente garantált hűzöngésbe. A kulturális miniszteren kívül a pártelnök is elérkezettnek érezte a pillanatot a teátrális megnyilvánulásokra. Marcel Ciolacu nyilatkozatai mögött viszont már felsejlik a koncepció. A PSD-vezér mondandójában Csoma Botond és az RMDSZ megfeddése nem véletlenül egészült ki a moldovai „testvérek” kebelre ölelésének örökzöld témájával. Bármennyire is súlytalan jelenleg az ellenzék, felmérések szerint a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) tizenöt százalék körüli támogatottsága nem csökken. Erre a potenciális szavazói rétegre nyilvánvalóan mindkét nagy román párt figyel. Abban sincs különösebb vita az elemzők között, hogy az AUR-t kedvelők közelebb állnak a PSD-hez, mint a PNL-hez.

Ciolacu most vélte megfelelőnek a pillanatot arra, hogy jelezzen az AUR szimpatizánsainak is. Tette ezt igazi elefántként a háború árnyékában lévő porcelánboltban, amikor Románia és Moldova egyesülését is szorgalmazta. Nemcsak George Simion védi a hazát az állítólagos magyar revizionizmustól, és követel egyben román–moldovai határrevíziót, hanem a PSD is – ezt próbálta üzenni az AUR-os közönségnek, na meg a szociáldemokrata kemény magnak a képviselőház elnöke. Ciolacut nem különösebben érdekelte a jelenlegi geopolitikai helyzet, a moldovaiak többségének az egyesülést elutasító véleménye. Hogy miért nevezheti bármiféle bíráló politikai vagy sajtóvisszhang nélkül a fő kormánypárt vezetője a legjobb megoldásnak Románia és a Moldovai Köztársaság egyesülését kevéssel azután, hogy médiabotrány, valamint külügyminisztériumi tiltakozás követte Orbán Viktornak a történelmi Nagy-Magyarország körvonalait megjelenítő szurkolói sálját? Ilyen és ekkora a bukaresti kettős mérce. Azt még feltételezni sem merjük, hogy Moldova kérdésében AUR-os az egész ország.

» RÖVIDEN

A munkaképesek közel negyede külföldön élt 2020-ban

A Romániában születettek több mint 18 százaléka élt külföldön 2020-ban – közölte az Erdélystat.ro tegnap. A statisztikai portál a Romániában és más országokban elérhető hivatalos statisztikai adatokat összevetve vizsgálta a Romániát érintő nemzetközi be- és kivándorlási folyamatok tízéves alakulását 2012 és 2021 között, ám a hiányos 2021-es adatok miatt bizonyos megállapításokat a 2020-as évről fogalmazott meg. A statisztikai adatok alapján 22,6 millióra becsülte azoknak a számát, akik Romániában születtek és éltek 2020-ban. E populációnak legkevesebb 18 százaléka, a 20–59 év közötti munkaképes korosztálynak pedig közel negyedrésze élt külföldön 2020-ban. Az elemzés során megfigyelt 25 országban 2020-ban összesen mintegy négy millió olyan polgár élt életvitelszerűen, aki Romániában született. A Romániából kivándoroltak öt legkedveltebb célországa Olaszország, Németország, Spanyolország, az Egyesült Királyság és Magyarország.

Jövő év végére a medvévelmi akció keretében felméri a nagyvad-populációt Romániában

KÉP: ILLUSZTRÁCIÓ. FORRÁS: FACEBOOK/AMP LIBEARTY - BEAR SANCTUARY